

[Poul Dam.]

nomiske transaktioner, de bliver ofre for, og som mister deres surt sammenspændte midler, deres lille faste ejendom, deres små sparepenge eller andet lignende. Det har været dybt ulykkeligt for de pågældende. De føler sig med rette svigtet af et samfund, der ikke har kunnet give dem deres ret. De føler sig måske ramt af skæbnen og kan så fromt finde sig i, hvordan det er gået dem, men det er klart, at alt dette er med til at nedbryde borgernes tillid til retsvæsenet.

Alt for mange mennesker i dette samfund føler, at retsvæsenet ikke er til for dem, men kun er til for at beskytte de store, de stærke, de rige og de kloge. Det er grupper, som man hører forholdsvis lidt til. Det er de små i samfundet, de føler sig ramt, presset, knuget, og det er dem, som lovgivningen først og fremmest burde tage hensyn til.

Men det kniber jo, det kniber i et kapitalistisk samfund med at trække grænsen imellem, hvad der er hæderlig handel, og hvad der er alt for gode forretninger. At lave gode forretninger er jo noget, der i et kapitalistisk samfund anses for at være hæderværdigt og prisværdigt, men på et eller andet tidspunkt bliver de gode forretninger lyssky, på et eller andet tidspunkt er den gode tro hos den, der gør den gode forretning, noget meget tvivlsomt, og da er det nødvendigt at få en klarere retstanke ind i samfundsbetragtningerne.

Vi har før hørt om, at man ud fra retssynspunkter måtte være meget bekymret over en række af de nydannelser, der er tale om her, dels dem, der er foreslået, dels dem, man har talt om, men som ministeren ikke har povet at foreslå. Der skal have et retssamfund, og at retsreglerne skal være klarere, men en gang imellem skal vi måske tage mere hensyn til ofrene end til de sigtede. Det er et godt og smukt retsprincip, at man ikke dømmer de sigtede, før de virkelig bevisligt kan dømmes, men ofrene har lidt, de lider, dem er der ikke nogen der tager sig virkeligt af i en sådan situation.

De gældende bestemmelser kan utvivlsomt benyttes bedre, end de bliver, men jeg tror alligevel, det væsentlige er, at vi prøver at sætte de juridiske bekymringer en smule til side og ser på, om vi kan skabe en generalklausul, om vi kan skabe en almen regel,

som rammer hele dette lyssky område. Det er klart, at der er komplikationer ved det, der er bekymring over, hvordan den anvendes, og her må man jo så prøve, om man kan have tilstrækkelig tillid til domstolene, til, at de vil kunne anvende en generalklausul på en fornuftig måde.

Man kunne også i den sammenhæng tænke på, om man kunne udbygge det, der er foreslået til straffelovens § 300 a-300 c om et ulovligt samvirke i en større udstrækning. Jeg har i anden sammenhæng været inde på de engelske tanker om conspiracy, og jeg er klar over, at adskillige danske jurister er uhyre bekymret ved det, og jeg forstår bekymringerne. På den anden side: jeg er stadig interesseret i ofrene, de ofre, som virkelig lider under dette samvirke, og som man må håbe kan blive beskyttet i en vis udstrækning gennem de foreslåede § 300 a-300 c.

Man har indført grov uagtsomhed her, og en tidligere ordfører har nævnt, at der var visse bekymringer ved det, og det er klart, det er der. På den anden side synes jeg, at man, ikke mindst fra de partiers side, der ønsker at opretholde det kapitalistiske samfund, må være enig i, at vil man handle økonomisk i dette samfund, må man gøre det ud fra en meget kraftig moralsk bevidsthed. Det vil sige, at der er grund til at kræve en meget stor agtpågivenhed, at grov uagtsomhed i virkeligheden er noget af det alvorligste, man kan anklage folk for, der handler økonomisk i det samfund, vi har.

Jeg skal til sidst sige noget om spørgsmålet om denne lovgivnings færdiggørelse. Vi har nu haft dette lovforslag liggende i folketinget i 5-6 uger. Jeg er ked af, at det har taget så lang tid. Det har været sat på den foreløbige dagsorden nogle gange og er blevet udskudt, fordi forskellige ordførere bad om at få det udskudt. Jeg er meget ked af det, fordi jeg mener, at man, da vi begyndte at arbejde med disse sager sidste år, forventede, at vi kunne blive færdige i denne samling, og jeg må sige, at jeg er enig med hr. Poul Boeg i, at hvis vi anstrenger os i retsvalget, må det være muligt at blive færdig i løbet af de 4 uger, vi har tilbage. Det kræver, at retsvalget arbejder meget grundigt, det kræver, at ministeriet får en ualmindelig hård belastning med at besvare spørgsmål fra udvalget meget kvikt. Men det gør mini-